Ն. 4393 1880 ՅՈՒՆԻՍ 28 ՇԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ

ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

Ա.ԼԱՖՐԱՆԿՈ. 10 ՅՈՒԼԻՍ ՇԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ Ն. 4393

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիմէյէ 10
» 5
Ալթը այ 2 1/2
Իւչ » » 1
Պիր նիւսխէ 40 փարա մէճիմ

Թաշրաբար իչին
Պիր սէնէ, մէճիմէյէ 10
Ալթը այ » 6
Բոսթա իւճբէթի պիզէ այիտ տիր։

Մասիսի Աստղ

ՄԻՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻԵԱՍ

1297 ՇԱՊԱՆ 2 — 1297 ՀՍԱԶԻՐԱՆ 28

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղր.
Ղրինճի » » » 2 ղր.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղր.

Իրան սրբազան գօնսիլիաեան իլանները՝ ամիսը թիթարաթը սաթը 5 ղր.

Մէջլիսպարէ Գ. Ս. Փանոսեան իմիսէ Ֆապրիկը։

Իսթանպոլսոյ Գարաբատա Բէնչ-էնպիհ-պազարտամա Իրսի խանը Ն. 11։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 9 յուլիս

Միւսիւ Լանտոհօս, Իրլանտայը լիֆթճիկէրէ վիրիլէճէք թագմինաթա տայիր լայիհա հազդէքնտա միւպաեէնէթ զուհուր իթմէքչէ խսթիֆասընը վիրմիշ տիր։

Ս. Բէթրսպուրկ, 9 յուլիս

Ս. Բէթրսպուրկսքի Զին մասլահաթիկիւդարը, Զին հիւքիւմէթինին, նէ Բուսիա, վէ նէ տէ այիր պիր տէվլէթ իկէ մուհարէպէ իսթէմէտիկինի, Լօնտրատաքի Զին սէֆիրի նամբնա օլարագ բէսմէն հիւքիւմէթ պիլտիրմիշ վէ Զին տասքիրինին սինորը կէչմիշ օլտուղու հավատիսինին ասլը օրմատըղընը իւլավ էյլէմիշ տիր։

Մէվուդէն բիմահանէթ օլունտուղունա կէօրէ, գաթլէ հիւքմ օլունան Զին էյչիսի Ճանկիզ ափիա մաղհար օլմուշ տըր։

ԹԻՒՐՔԻԱՍԹ

Պաղտատա վիլայէթի վալի մուավինլիսի, Պաղտատա պիտաեէթ մէհքէմէսի բէյիսի Աթուլլահ էֆէնտիէ.

Ամարէ միւթէաարրիֆլէրը, վէ-քեալէթինէ պուլունան Պասրա տէֆթէրը խադանի մէմուրու Սալիհ պէյ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Գօնֆէրանսընը գարարընը հավի օվագ իւզրէ, գօնֆէրանսա մէէ-մուր օլան մուրախխասլար թարաֆընտան թանզիմ օլունան միշթէ-բէք նօթանը թէրճէմէսի տիր։

«Տէվլէթի Օսմանիէէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյնինտէ, Պէրլին ահտնամէսինին 13 իւնճի բրօթօգօլու մուճիպինճէ թատհիհի հուտուտ օլունմասը մատտէսինտէ, մէղքիւբ իլի տէվլէթլէր պէյնինտէ իթիֆաքը էֆքեարը հասըլ օլմասընը ճիհէթլէ, գիյրէ վաղը իսկա խէն մուրախխասլար, Պէրլին ահտնամէսինին 24 իւնճի մատտէսինտէ պէեան օլունան թէվասսութի տիւելի իճրա իչին իճթիմա իթմիշլէր, վէ մուահէտէ ահքեատընա թէվֆիղան, մէրպութ խարիթատա կէօթէրիլտիկի վէճհ իլէ, տէվլէթէյն մէմալիքի պէյնինտէ պիր խաթթը հուտուտ թայլենին գարարլաշարմըշլար տըր։ (Պուրատա խաթթը հուտուտ թարիֆ խտրմիշ տիր։) Ալթը տէվլէթլէր սիֆէրատը գօնֆէրանսընը գարարլարընը տէվլէթի Օսմանիէէ վէ Եունան տէվլէթինէ թէպլիղ իթմէկէ, տէվլէթի մութպուալարը թարաֆընտան մէմուր օլմուշլար տըր։)

—Պէրլին գօնֆէրանսընընը իմզա իթտիկի բրօթօգօլտա ատիխտէքի մատտէլէլէր պուլունտուղու Վագրթտա օգունմուշ տուր.

Նէօյլէ քի մուգատտէմատ տէվլէթլէր հասսէլ թէվասսութ հուտուտը թայլին իթտիքլէրի պէեան օլունտուղտան սոնրա, տէվլէթի Ալիեէ վէ Եունան տէվլէթի գօնֆէրանսընը էֆքեարընը դապուլէ տավէթ օլունմուշլար տըր։

Բրօթօգօլուն պիրինճի մատտէսինտէ, խաթթը հուտուտ թայլին օլունարագ, անճագ էյլիտա տաղբյլա Ատալար տէնիզի պէյնինտէ վաղը նօգթալարը, վէ Մալամբիա նէհրինին պօղազը ճիվարընտա օլան մահէլլէրին թայլինի, ֆէնն մէէմուրլարընտան միրէքքէպ պիր գօմիսիօնտա հավալէ օլունմուշ տուր։ Գօնֆէրանս թարաֆընտան գապուլ օլունան սայիր մատտէլէր, էմլաքը հիւմանատունա վէ հուլրիեէթի մէղհէպիէէ վէ Օսմանլը սէֆայինի հարպիեէսինին Գօրֆու վէ Դալամա քէօրֆէզինտէն հազդը միրուրլէրինէ վէ էվլաֆատայիր իմիշ։

—Սըր Տրիմմն Վօլֆ, բարլամէնթօտա, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին, մալիէ յի Օսմանիէնին, Բուսիա տէվլէթի իլէ Օսմանլը էսհամը համիլլէրի մէթալիպինճէ հալինի թէտղիղէ մէէմուր Տէրիսատէթտէ միւխթէլիֆ պիր գօմիսիօնուն իճթիմանին թէքլիֆ իչին թէշէպպիւսատ իճրա իթմէք նիհայէթինտէ պուլունուշ պուլունմատըղընը խարիճիեէ միւսթէշարընտան սիւալ խէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։

—Վիէննանըն Գօրէսբօնատան Բուլիթիգ գազէթասընա կէօնտէրիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի ատանմարընը Ագաէնիզ վէ Եունան տէնիզինէ կէօնտէրմէ.բիկի դարար վերմիշլէր տիր։

Տէյլի Նիուս գազէթասը տիեօր քի, հէր նէ կիւնա մուխալիֆէթ վէ մէվանի տախի զուհուր իթսէ, գօնֆէրանսընը գարարը իճրա օլունաճագ տըր։

Ալմանիա հարպիեէ նէզարէթինին միւբէվվիճի էֆքեարը օլան Կազէթէ տը լա Գրուա նամ գազէթա տախի տիեօր քի, տէվլէթլէր Ա. ալիեէ իլէ Եունան տէվլէթի միեա. նընտա պէհէմահալ վէ եադընտա պիր մուհարէպէ փուդու պուլաճագ. տըր, վէ քեաֆֆէյի Ճարդտա պուլ. յիւք պիր ֆէլաքէթ զուհուրինէ թիվլիզար իտիեօրլար, շու գատար քի Եունան տէվլէթի քէսպի գուվվէթ իտէպիլիր պիր հալտէ տիր։

Ա.յնի գազէթա Եունանիստանա, ճիվար էեալէթլէրի գուվվէ.յի ասքէրիեէ իլէ զապթ իթմէսինին նասիհաթ իտիեօր։

—Տէրիսատէթ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի իլչինճի թէրճէմանը միւսիւ Ֆիրմէն Բուկօն, էվվէլկի կիւն մէզունէն Ֆրանսատա ապիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Սէլանիք գօմանտանը վէ եավէրը էքրէմ հազրէթի շէհրիարի Ատաֆ բաշա հազրէթլէրի տէրհալ Իսթանպօլա կէլմէ.ք իչին էմր ատզ էյլէմիշ տիր։

—Մէշհուր ժէօկրաֆ Հ. Ռիեբէրթին թախմինինէ կէօրէ, Եունանիստան թէր.ք օլունաճագ արազի 390 միւբէպպա ֆարսախատան, վէ էհալիսի 400 պին նուֆուսատան իպարէթ պուլունմագտա իմի։

—Գահիրէտէն եազըեօրլար.

Նիլ նէհրի թաշմասա պաշլատը։ Հէր սէնէ զուհուր իսէն վէ պէշ մահ գատար իմթիտատ էյլէյէն պուհատսէեէ Մըսրըն ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթ վերիլմէ.քէ տիր. չունքի պու նէհր թաշարը սըրատա, Ա.ֆրիգանընը խաթթը իսթիվասէ եադընը օլան մահէլլէրինտէն գօրարարագ պէրապէր կէթիրմիշ օլտուղու չամուրու, թուղան էնտասընտա էթրաֆտա պուլունան թարլատա թէր.ք իթմէ.քէ պուլունտուղունան, էն գուրու պիր թօրրաղը զաեէթ մահտուլտար արազի հէյլեթինէ խոխալ իտէր։ Պու հատսէնին իլք խապէրի Խօրթում շէհրինտէն կէլիր քի, Նիլին ճիհէթի ճէնուպիեէսինտէ եաղմուրլարընը տուշմէսի վէ Հապէշիստան տախիլինէ պուլունան չայ վէ ըրմադ սուլարընընը գապարմասը։ Նիլ սուլարընընը պիսիմէսինէ սեպէպ օլուր։ Լաքին Խարթումտան վերիլէն խապէր իւզերինէ պիր գաչ հաֆթա կէչէր տէ անտէն սոնրա Նիլ սուլարընընը պիսիմէսի պիրինճի մէվզուատան օլան Աուանատա հիսա օլունուր։ Հէր կիւն կէլէն թէլէկրաֆնամէլէր, Դահիրէ իլէ Իսկէնտէրիյէ էհալիսինի, սուլարընը ահվալընտան վազգէֆ իտէր։ Պու սէնէ Նիլ սուլարընընը թաշմասը, յունիսին իպթիտասընտա Մըսրընը եօղարքի գըսմընտա հիսա օլունուր, Խարթումտան խապէր կէլտիկինին իւզերինէ պէլը հաֆթա կէչմէյի քի Դահիրէ գուրպինտէ քեայնի Բուտա մէվզիընտա պուլունան Նիլոմէթրօտա սուլար լազըմ օլտուղու գատար եիւքսէլմէյի։

—Հայֆատա (Սուրիա) պիր պիսիք շուրիշ վուգու պուլտուղու պիր դաչ կիւնտէն պէրու շայի օլուսը, հաֆթա էվրօպատա քէ.յֆիեէթ պիր մէսէլէ.յի սիեասիեէ թարղընտա ա.քս իթմիշ տիր։

Պու պապտէ Վագրթ զազէթասընընը ալարընը մալիումաթա նազարէն, մէզքիւր շուրիշ պիր արպէտատան իպարէթ օլուպ, շէհրէ.քի Հայֆատա պուլունան Բուսիա գօնսօլօսխանէսի գավասը պիր սիյիսի իճրա իթմէ.քտէ իլքէն, պիր թազբմ Խրիսթիանլար սօղադտա տիւյին խաղընտա պիթ թէսատուֆ, պաղը հարա.քեաթը թէղեիֆիեէտէ պուլունտուղարը ճիհէթլէ, դավա իլէ միւթէալիղաթը գըլըճ չէ.քտի.քլէրինտէն, էօթէ թարաֆտան սիլահլա մուգապէլէ վուգուսի իլէ, արատա պիր ատէմ մէճբուհ օվմուշ, վէ ատրհալ մէէմուրիյինի զապթիեէնէն միւտահէլէսիյլէ տէֆի նիզա իտիրմիշ տիր։

Սույի ա.քսէ սեպէպ, Հայֆատատա մուգիմ Ինկիլիզ գօնսօլօսունուն արպէտաեը իշիտիր իշիթմէզ, Խալամ վէ Խրիսթիան արասընտա պիր գըթթալ զուհուրինէ զէհապ իլէ, օ եօլտա պիր թէլէկրաֆ չէ.քմէսի մատտէսի օլուպ, հաֆթա Հիֆա բիշկեահընա տէրհալ իլքի Ինկիլիզ վէ պիր Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէսի կէօնտէրիրմիշ իսէ տէ, հազդադթը հալին թէպէ.յիեինիս իւզերինէ, սէֆինէլէր Պէ.յրութա ատաեթ իթմիշլէր, վէ Պէ.յրութտա պուլունան գօնսօլօսլար մէնսուպ օլտուղլարը սէֆարէթլէրէ թէէմինաթը հավի բարբարիկ կէօնտէրմէ.քտէ պուլունմուշլար տըր։

Հազըդաթը հալ բէնչէնպիհ կիւնու ադշամ իւսթիւ խարիճիեէ նէզարէթի ճէվիրէսինտէն տախի պուրատա պուլունան սէֆարէթլէրէ պիլտիրիրմիշ տիր։

—Նիր.քէթի Խայրիեէնին 20 վէ 23 նիւմէրօլու վաքօրլարընընը.քէօրիւտէն վէ Պօղազ իչինտէն հարէ.քէթլէրինէ տայիր թախսիս օլունան սատթընը զայրի միւնասիպ օլտուղու խուսուսընտա, Նիր.քէթի մէղքիւրէնին նազարը տիդգաթընը տավէթ իթմէ.ք իչին թարաֆընընդա ըճա օլունմագտա տըր։ Մէղքիւր վաքօրլարտան պիրինճիսի ալաթուրգա սատթ 5 տէ.քէօրիւտէն հարէ.քէթ իթտիկի հալտէ, տիկէրի տախի կիւ 45 կէչէրէ.ք, Նէնի Մահէլլէտէն հարէ.քէթ իյլէտիկինտէն, թամ Արնավուտքէյ պրունընտա պիրիպիրլէրինէ թէսատուֆ իթմէ.քտէ, վէ մահէլլի մէղքիւրուն ադընթընը սէպէպինտէն, մէղքիւր վաքօրլարընը պիրիպիրլէրինէ բէ.ք մուխթաճ էյլէ.մէքտէ տիր։ Նասըլ քի չըղան չարչէնպէ կիւնիւ, 20 նիւմէրօլու վաքօր սիւրաթլէ Պօղազ իչինէ կիթմէ.քտէ, վէ մէղքիւր Պօղազը տէօնմէ.քտէ իլքէն, պէրէ.քեաթի վիրմին գըլըբտա պուլունան պազը տաէմիրին իշարէթլէրի վէ ֆիղան ու ֆէրեատլէրի իւզերինէ, դարատան իչի անրահարագ, սիթօ.բէր իթմիրմիշ, վէ մա.քինաեը կէ.բուհէ չէվիրթմիրմիշ տիր։ Զիւնքի եօղարատան տա 23 նիւմէրօլու վաքօր սիւրաթլէ կէլմէ.քտէ, վէ ատճազ 10 տարմ մէսաֆէտէն կէչմէ.քտէ իմիշ։ Նուրատը ինքնար օլունմազ քի, 20 նիւմէրօլու վաքօր դարատանընընը ադիրանէ մանօվրատը տահէսինտէ պիր ֆէյա.քէթ վուգուսինին էօնիւ ալընմաշ տըր։ Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, 28 վէ 32 նիւմէրօլու վաքօրլար տախի այնի մուխթարալը մահէլլտէ պիրի պիրլէրինէ չարմագտա իմիշլէր։

(Սեհֆէր)

—Տիւն ադշամ Պէյօղլունտա թէբէ պաշը թարաֆընտան կէչմէ.քտէ օլան պիր չախս իւզերինէ պիր եանը.քսիճի հաղա իտէրէ.ք, ատատ վէ գօրտօնունու ատմագ իսթէմիշ իսէ տէ, չախսը մէրդում միւտէպպիր պիր քիմսէ օվմազէ, սարիգի շիտտէթլէ գադբշարըմշ, վէ ճէպինտէն պիր բէվօվվեր չըգարբգ, սարիգին իւզերինէ սաթէշ իթմիշ տիր։ Գուրշուն մէրդումտան եիւգունէ խապէթլէ, իքի եանտաղընը տէրմիշ, վէ մէճրուհ եէրէ տիշիւպ, վէ ճարիհ սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իյլէմիշ տիր։

Եարալանան տէրհալ պիր էճզախանէեէ նազլ օլունուպ, միւտավաթը իսթիտատեէ իճրա դըլընմիշ, վէ հէր նէ գատար եարէսի բէ.ք ադրը տէ.յիլ իսէ տէ, էկէրչի շուֆէյա.քէթ իւզերինէ սանատաթնատան նէֆրէթ իթմէզ իսէ, պիր խայլի վագբթ մէղքիւր սանատաթը իճրա իտէմեեէճէկի մաղնան պուլունմուշ տուր։

—Արնավուտլուղա կիթմէեէ մէմուր օլան գօմիսէրլէր տիւն Եգօրատա միւթէվէճճիհէն Տէրիսատէթտէն հարէ.քէթ իյլէմիշլէր տիր։ Գօմիսէրլէրտէն Բիղա պէ.յին մէէմուրիեէթինտէն խաթիֆա իյլէտիլի իչիտիրմիշ տիր։

—Բէ.յ.քի Թիճարէթ վաքօրը հիւմանատունը տիւն մէմուրիեէթը մախսուսէ իլէ Զանադ գադէատա միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իյլէմիշ տիր։

—Պազը գազարատա պա խուսուս Անատօլու գազարարընտա ըէսմէն վուգու պուլան թահրիրի նուֆուսուն տօպրուլուղու հազդէքնտա չիպհէ խտրլիեօր, նասըլ քի մաղլիմ տիր Անատօլու գազարընտա էքրէր տէֆա Խրիսթիանլարլա Իսլամար պիր քէօյտէ սաքին օլուրլար։ Թահրիրի նուֆուսա մէմուր օլանլար, խըստէթլէրէրինին չարուգ պիթիրմէ.ք իչին եալընըզ խանէլերի ատեարլար վէ խանէ պաշը. նա 7–8 նուֆուս հիսապ խտէրլէր։ Իչարու հիսապ Թիւրք քէօյլուլերին ֆամիլիասարը իչին հիթմանլը քի տօղրու օլսուն, չունքի օրտարատա պիր տէվրանը էվվէնտիքտէն սոնրա տրը պիր էվտէ օթուրուր. ֆագաթ էրմէնիլեր իչին էօյլէ տէ.յիլ տիր, չունքի պունտար էօթէտէն պէրու, տէ.յտէ, բէտեր, էվլի էվլատ վէ թօռունարը էվլատարը իսէ պիրլի.քտէ պիր էվտէ խ.քեան խտէրլեր քի պու սուրէթլէ չօդ խանէլերտէ 25–30 նուֆուս պուլունուր։

(Գ–ՐԷԷ Գ'Օ.Էէ–Ռ)

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Շիմտի չըղան Ֆարատա օգունտուղունա կէօրէ, Խայրէտտին բաշա պաշ վէ.քիլ, Գարամէէսօրի բաշա խարիճիեէ նազըրը, վէ Հիւսէյին Հիւսնի բաշա հարպիեէ նազըրը թայլենին պույրուլմուշլար տըր։

* *

Թէրճէմանը Հազրդաթին պիր իլավէսինտէ տախի տթիտէ.քի թէվճիհաթ հավատիսի օգունմուշ տուր։

Հարպիեէ նէզարէթի Հիւսէյին Հիւսնի, էրքեանը հարպ բիեասէթի ֆէրիգ Ալի Նիզամի, վէ խասա օրտուլի հիւմանատունը միշիրլիկի Իսմայիլ (Բիւրա) բաշալար հազարաթընա թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

* *

Գարատաղ էյլիսի Մ. Կավթօ Վիւդովիչ [illegible] վաքօրուլա Զէթինէեէ միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իտէճէ.ք իսէ տէ, ադիմէթինի թէէվիր էյլէմիշ տիր։

* *

Պէրլինտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Էբիրօս իլէ Թէսալիյի գուվվէ.յի սաբէրիեէ իլէ խաթիրա իթմէսի իչին Եունանիստանա էվրօբա նամբնա օլարագ մէզունիեէթ վերիլմէսի տէվլէթլէրճէ գարարլաշարըրմըշ տըր։

Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տանամալարը Պէրլին գարարատէսինին իճրասընճա միւշքիլաթ չըգարըլմասը խուսուսուսընա նէզարէթ իտէճէ.քլէր տիր։

* *

Մէնպայի մէվուգատան ալընան խապէրէ կէօրէ, գօնֆէրանսընը գարարընը միւթէզամին օլան միւթէհատ իլ մէայ նօթա էվվէլա թավսիյէ սուրէթի իլէ Պապը Ալիեէ վերիլճէ.ք տիր։ Էկէր պապը Ալի պունա մուվաֆագաթ իթմէզ իսէ, տավէթ սուրէթի իլէ պիր թէպլիղ վուգու պուլաճագ տըր։

ԻԼԱՆ

Տախիլի մէմէ.քէթիմիզ վէ ճիվարընընա նամիմիզ հաճի Թօրոս օղլու տէ.յու պիրտիքլէրինէն, վէ Գայֆատան նամի իլէ է.քսէր քիմէնէլէր պուլունտուղու ճիհէթլէ, պազը կէօնա գարբշբգբգատան խալի օրմագ իւզրէ, 1880 յուլիս պիրտէն պէտ իլէ իմզամըզ հաճի Թօրոսեան գօյուլաճաղընտան, Թարիխի մէղքիւրտէն սոնրա թարաֆըմզա մէ.քթուպ եազան, հաճի Թօրոսեան իլանանը իլէ թահրիր իթմէսի իսթար օլունուր։

Մ. Կարագէօզ հաճի Թօրոսեան

Գայսէրի Ֆէնէսէ գարիէսի

1880 յունիս 7 — 1—3

Տիւն կիճէ սաաթ պէշ գարարընտա Ագսարայտա Իսմայիլ աղա մահէլլէսինտէ Նուրի պէյին խանէսինէ խըրսըզ կիրէրէ.ք պիր չօդ զիդ.յմէթ էշեա սիրգաթ իթմիշլէր տիր։ Պունտան լուչ այ մուգատէմ տախի խանէ.յի մէղքիւ.

ըրն գարշելընտա վագը հաճի Հաֆեզ էֆէնտինն գօնաղընին իսթ գաթբնա իբտէնէրտիպան իլէ խբրսըզլար կիրիպ 40–50 պին ղրուշ միւճէվհէրաթ իլէ պիր չօգ կիւմիւշ թագըմ սիրգաթ իյլէմիշլէր իտի։

—Էվվէլքի ագշամ ալաֆրանկա սաաթ 11 սուլարընա տօղրու Պէյօղլընտա պիր պիրախանէնին հավլիսինտէ պիր գունտաղա գօնուլարագ թէրք օլընմէշ պիր հաֆթալրագ պիր չօճուգ պուլընմէշ տըր։ Սարբլմէշ օլտուղու պէզլէրին իչինտէ Ռումճա եաղբյը պիր քեաղբտ պուլունուպ, չօճուղուն վաֆթիզ իտիլմէմիշ վէ ալաֆրանկա յունիսին 29 ընճը կիճէսի սաաթ 6տա տօղտուղու մուհարրէր իմիշ։ Զօճուղուն Դաթօլիք օլտուղու զանն իտիլիեօր։ Մէղքիւր պիրախանէնին սահիպի ինսանիեէթ տույղուսունտան թահրիգ օլունարագ չօճուղու քէնտինէ էվլատ իթմիշ տիր։

—Սալը կիւնիւ պիր իւչ չիֆթէ գաեբդ թընկըը էֆէնտինն ֆամիլեասընը համիլ օլտուղու հալտէ Պօղազ իչինտէ Դալէնտէրտէն կէլիր իքէն, գաեբգճբլարան պիրիսի տամարը միւնդաթթ օլմասը իւղերինէ եբգբլմաղլա, գաեբգտա պուլունան իւչ գատբն թապիի տիւշարը իսէվգ ու թէյաշ օլմուշլար իսէ տէ, գաեբգճբնըն էվի եէնի քէօյտէ օլտուղունտան, մէրգումու օրաեա չբգարմշլար տըր։

—Էվվէլքի կիւն էօյլէտէն սոնրա պիր Ռում գարբսը Պէյօղլընտան Տօլապ տերէսինէ ավտէթ իտէր իքէն եէնի չէհիր սօգաղընտան կէչտիյի սբրատա աղբրսը թութարագ պէշ տագբդա զարֆընտա պիր չօճուգ տիւնեաեա կէթիրիպ վէ հիչ պիր թարաֆտան պիր մուավենէթէ իհթիեաճ կէօսթէրմէկսէրէք հէման չօճուղու դուճաղընա ալբպ եօլընա տէվամ իթմիշ տիր։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ թէքֆուրտաղընտա ախշամ պիր էսքի խանէտէն հարիք զուհուր իտէրէք մէղքիւր խանէ իլէ զախիրէ անպարլարընըն վէ քիլիսէմիզ իլէ ան իքի խանէնին միհթէրէք օլտուգլարը վէ 27 սէնէտէն պէրու թէքֆուրտաղընտա պէօյլէ պիր եանդըն վուգու պուլմամբշ իտուկի, վէ էկէր հավա սաքին օլմամբշ օլա, թէքֆուրտաղընըն շիմտի քեամիլէն միհթէրէգ օլմուշ օլաճաղը, վէ անճագ իւչ սաաթ սոնրա հարիգին պասարբբլապկտիյի, վէ հարիգ էսնասընտա բէք չօգ խբրսբզլբգ վուգու պուլտուղու, վէ մէղքիւր հարիգ սէպէպի իլէ վուգու պուլան զարար վէ զիեանընը 8 պին օսմանլը լիրասը թախմին իտիլմէքտէ պուլբնաբղը վէ միւթասարրբֆը լիվա Համիտ փաշա իլէ մուհասէպէճի մահէլբ հարիգէ կէլտիքլէրի հալտէ պէլէտիեէ մէճլիսի ազասընընն պու սբրատա [կէօրիւնմէմէլէրի ճալիպը թէաճճիւպ օլտուղու, վէ պին պաշը էահէմ էֆէնտինն ֆէվգելատէ սայ ու իդտամ իթտիկի վէ Աեա Եօրկի եօրթուսու մինասիպէթի իլէ հէր քիմ աթէշ եաղաճաղ օլուր իսէ, 8 մէճիտիեէ ճէզայի նազտի վիրէճէյի էրէյլի մէտրօպօլիտի թարաֆընտան տէլալ վասբթասբյլա իլան օլունմասբյլա հիչ պիր ֆէնալբգ վուգուա կէլմէտիկի թէքֆուրտաղընտան եաղբլբեօր։

—Միւլղա Լէվընթ Հէրբլտ զաղէթասընընն միւտիրի սապբգբ միւսիւ Պարէթ, մէղքիւր զաղէթանընն սահիպի իմթիեազը միւսիւ Վիթաքէր, մանթպաանը 2 պին լիրա մուգապիլինտէ վէ 1880 ապրիլ 28 թարիխի իլէ ագա օլունան մուգավէլենամէ մուճիպլինճէ վէ հէր պիր թագսիթի 500էր լիրա օլմագ իւզրէ 4 թագսիթտէ էօտէմէք իւզրէ սաթմբշ օլտուղու, վէ քէնտիսի Լէվընթ Հէրբլտըն իլղասընտան սոնրա Սէմաֆօր զաղէթասընընն ումուրը իտարէսինտէ իսթիխատամ օլունմագտա պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա միւմանէյհ միւսիւ Վիթաքէր մէղքիւր զաղէթա մուհարրիրի միւսիւ Շիրօլա պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէսի իլէ քէնտիսինին (միւսիւ Պարէթին) խբտմէթինտէն աֆվ օլունտուղունու պէեան իթմէսի, վէ միւսիւ Շիրօլուն տախի թէպլիղի քէյֆիեէթ իյլէմէսի իւզերինէ, Լէվընթ Հէրբլտ մանթպաասընընն քէնտիսինէ թէսլիմ օլունմասը զրմընտա Ինկիլթէրրա գօնսօլօսխանէսինէ միւրաճաաթ իյլէտիքտէ, գօնսօլօսխանէտէ օ էնատէ հաղբը պուլունան Սօսիէթէ թէնէրալ պանգասընընն մէմուրու աեաղա գալգարագ, Լէվընթ Հէրբլտ զաղէթասը իլէ մանթպաասընընն եիւզտէ 6 ֆայէղ իլէ լղրաղ խտիլէն 5 պին Ինկիլիզ լիրասընա մուգապիլ, 1872 սեպտեմբեր 7 թարիխի պիր սէնէտա մուճիպինճէ մէղքիւր պանգանընն օլտուղունու լիֆատէ իթմէսի լուղերինէ, միւսիւ Պարէթ, պանգանընն միւտահէլէսի ալէյհինէ բրօթէսթօ իյլեեէրէք, իսթիդրաղը մեղքիւրունն, պանգա հիսսէտարանընճա մանիմ օրնամբզընը պիլ իտտաա, տէյնը մէղքիւրունն շիմտի.քի հալտէ ֆայիղ իլէ պէրապէր օն պին Ինկիլիզ լիրասընա պալիղ օլմասը լազըմ կէլէճէկինի, վէ էկէր պանգա իդամէ.յի տավա խտէճէք օլուր իսէ, խտտասընընն սահիհ օլուպ օրնամբզը անլաշբլմագ իչին տէֆիթերլէրին թէպլիղ օլունմասընը թալէպ իտէճէկինի իֆատէ իթմիշ օլտուղունտան, մուհասքէմ պու կիւնէ պընրագբլմբշ տըր։

—Տիւն կիճէ սապահա դարշը ճիպալի գարուսունտա պիր խանէտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, 17 պապ խանէ իլէ ալթը պապ տիւքքեան միւհթէրէք օլտուղու հալտէ պասբբբմբշ տըր։

—Սէմաֆօրտա օգունմուշ տուր։

Կէչէն սալը կիւնիւ ագշամ իւղերի, Պէյօղլունտա Աղա համամը սօգաղընա պիթիշիք օլան սօգաղտան թաթմինա 26 եաշընտա պիր կէնճ էվրօբալը կէչէրքէն, պաղթէթէն մէրգում պիր խանէնին գարուսունտան իչերի գաղբլմբշ, վէ տէրհալ իւղերինէ տէօրթ քիչի համա խտիպ, քէնտիլէրինէ 30 լիրա վէրիլմէտիկի հալտէ, գաթլ իտիլէճէկի սէօյլէնմիշ տիր։ Պունուն իւղերինէ, պիչարէ ֆէնա հալտէ գօրգուպ, քէսէսինտէ օլ գատար ադչէ օրնամբզընը, վէ եալընբզ ճանընը գուրթարմագ իւզրէ, էլպիսէսինէ վարընճաեա գատար ֆէտտա խտէճէկնի սէօյլէմիշ, վէ հէրիֆլէրէ բէք չօգ բէճատա պուլունմուշ իսէ տէ, մէրգումանը պիր վէճհ իլէ հօշնուտ խտէմէտիկինտէն, նիհաեթթ պունլար տէօրթ կիւն զարֆընտա քէնտիլէրինէ օթուզ լիրա կէթիրմէտիկի սուրէթտէ գաթլ օլունաճաղը թէհտիտիյլէ, զէվալբեա օթուզ լիրալբգ պիր սէնէտա իմդա իթտիրտիքտէն սոնրա սալը վիրմիշլէր։ Մէրգում պու հալ իլէ տօղրուճա մէնսուպ օլտուղու գօնսօլօսխանէյէ կիտիպ, իֆատէյի հալ իթմէսի իւղերինէ, եանընա պիր գավա թէրֆիգյյէ, սօեուլտուղու խանէյէ կէրմիշլէր իսէ տէ, խանէնին իչինտէ քիմէսնէ օրնամբզը, զայրբ մէսքիւն պուլունտուղունու կէօրիւնճէ թէճճիւպտէ գալմբշլար տըր։

—Հօսօվատան Սէմաֆօրա եաղբլտբզընա կէօրէ, մահէլլի մէղքիւր Քիւրտլէրի օլ տէրեճէ ճճ իմիշլէր.քի, քէսրէթլէ վէֆաթ իթտիքլէրինտէն, ճէնաղէլէրինի տէֆն իթմէքլիկէ վագբթ գալմամագտա իմիշ։ Պու հալտէ նաշլար մէյտանտա գալարագ, գարիեէյի մէղքիւրէ իչինտէ օլ մէրթէպէ ֆէնա պիր թէաֆիֆիւն հասբլ իթմէքտէ իմիշլէր.քի, պիր իլղէթի սարիեէ գուհուրինտէն դօրգուլմագտա իմիշ։

Մէղքիւր Հօսօվա գարիեէսինտէ, կէնճ պիր Իրանլը դբղը, պիր ֆուրունտա էքմէք բիշիրմէքտէ իլքէն, ճճ պիր Քիւրա կէլիպ, եարը բիշմիշ օլան էքմէյի ալմբշ, վէ գբղը տա ֆուրունա աթմբշտբը։ Պիր աղ սոնրա գօնշուլար, եանմբշ պիր ինսան թէնի գօդուսու ալարագ, օլ թարաֆա կիթթիքլէրինտէ, զէվալը գբղը եարբ գավրուլմուշ հալտէ պուլմուշլար տըր։

—Պու տէֆա Պաթումտան թարաֆբմբզա եաղբլտբզընա կէօրէ, Ալէքսանդրը պիր ատամ, պիր իլէթի միւհլիքէյէ թուրթուլմուշ օլտուղու հալտէ, օրատա պուլունան էրզրումու պիր Հայ հէքիմէ միւրաճաաթ իլէ, քէնտիսինին զէնկինճէ պիր ֆամիլեատան օլտուղու թագտիրտէ, հէր նասընտա ֆագբը տիւշտիւկինիւ պիլ պէեան, մէրգումտան իլաճլար ալբպ, իլղէթի միւհլիքէսինտէն գուրթուլտուգտան պաշգա իւչ տէօրթ այ գատար տախի եաթար գալգար, վէ խնատա վէ մուավենէթ կէօրիւր. վէ պունլարա գարշբբբգ պիր թէչէք.քիւր օլմագ իւզրէ, օրատան եօլճու օլաճաղը կիւն, զէվալը հէքիմին օտասընը սօեարագ, իչէ եարաեան շէյլերինի տէ պիրլիքտէ կէօթիւրիւր։

Պէօյլէ խայինլիկէ տայիր վուգուսթլարը օգուեանլար, նիլիք վէ ինսանլյյէթ իթմէքլիքտէն պիւթիւն պիւթիւն վաղ կէչմէքլիկի տիւշիւնմէյիպ, իլլա կէօզլէրինի տէօրթ աչմագլբղը տիւշինմէյի տիրլէր։

—Ղօյօստան յուլիս 2 թարիխի իլէ Սէմաֆօր զաղէթասընա եաղբլմբշ տըր։

Կէչէնքի մէքթուպլմտա, խբտմէթը սա.քէրիէլէրի միւատէթիթէքմիշ օլան 8 պին նէֆէր ասա.քիրին, եօլա չբգմագ իչին էմրէ պէքլէտի.քէրինի իշար իյլէմիշ իտիմ. պունլարբն շիմտիկի.ք գօյ վէրիլմէմէսի հագգընտա Տէրիսաատէթտէն էմր վարիտ օլմուշ տուր։

Ասա.քիրի Օսմանիէ զապթիի գբեաֆէթինտէ կիյինմիշ պիր Կէկա պիր գաչ կիւն մուգատտէմ Պէրլին գօնֆէրանսընընն գարարընա մուխալիֆէյէ Իսլամլարը թէչվիգ իյլէմէք մագսէտի իլէ, վէ 16 պին նէֆէր Կէկա կէթիրիպ մուավենէթը լազըմէտե պուլունաճաղը վատի իլէ էհալիյի մուհէպիէյի իգնա իթմէք խթէմիշ տիր։ Լաքին չաեանը հիւրմէթ օլան պուրա Միւսլիմանլարընընն միւթէպէրանը տէօրթ սէնէտէն պէրու պաշը պօղուգ Կէկալարընն մէմլէքէթլէրինտէ իթթիխաղ իյլէտիքլէրի մէպլէք խաթըրլարընտան չբգմատբղը ճէվապընը վէրիեօրլար։

Պու Կէկալարընն պաշընճա եաղմաճբլբգ իչին կէլիպ, պունտան պիլճիւմէ էհալինին միւթէգարրուր օլաճաղլարընը պիլիրլէր։

Մէրգում Բրիղրէնտտէն կէօնտէրիլբտիկինի սէօյլէեօր իսէ տէ, ումմէն զանն օլունտուղունա կէօրէ, կէչէն բէնճէնպէհ կիւնքի բօսթա վարօրու իլէ Տէրիսաատէթտէն տօղրուճա պուրաեա կէլմիշ տիր։

Մէմլէքէթին իչէրիլէրինտէ պուլունան պէյլերլէ նէ եարապիլճէճէյինի անլամագ իչին եէնի չէհիրէ կիթթի։

Մէմուլ տուր.քի հիւքիւմէթը մահէլլիեէ, մէրգումուն. ույղունսուզլուգ վուգուխնէ սէպէպ օլաճագ թէրղիպաթ ու թէչվիգաթտա պուլունմասընա մանի օլաճագ տըր, ղիրա աեհալը էմիա.քը, վէլհասբլ, զայպ իտէճէք աղ չօգ շէյլերի պուլունանլարընը, նէթիճէսի միւհլիք օլան թէքլիֆաթա գուլագ ասմալարընա ինանըլամագ։ Պունունլա պէրապէր պիր գբսմ խալգ տախի վար տըր.քի եաղմաճբլարա իշթիրաք իթմէք արզուսու իլէ միւքելլֆ տիրլէր։ Հիւքիւմէթը մահէլլինին, պու ատէմի թէվգբֆ իթմէտիկինտէն տօլաեը թէճճիւպ օլունուեօր. հիչ օլմագ իսէ պու ատամը չու հալտէ իլէրուեէ եօղաթմամագ իւզրէ թէվգբֆ օլունմամասը տախի պաշգաճա ճալիպը իսթիղրաղ տըր։

Օլիմպ տաղլարընտա.քի էշգբեաեը թարտ իթմէք.ի իչին սեվգ օլընան Արնավուտլար հագգընտա ֆէնա խապէրլէր վարիտ օլմագտա տըր. պաղը խուսուսաթտա էշգբեատան զիեատէ պունլար էհալիեէ գօրգուվիրմէքտէ տիրլէր։

Կէչէն հաֆթա սահիլին գարշբսընտա պուլունան թարաֆ իլէ տէնիղին պիր գբսմընը սաթմագ իչին միւզահիտեէ չբգարտբլար, ֆագաթ տէնիղ սաթմագ, գավանինի սալթանաթը սէնիեէ մուղայիր օլտուղունտան, հիչ պիր միւշթէրի զուհուր իթմէտի։

Պիղիմ Արնավուտ օլան եէնի միւթասարբբֆբմբզ տիւն պուրաեա վարիտ օլտու։

—Ֆիլաթտան (Էբիրօս) Դուրիէ տ'Օրիսն զաղէթասընա եաղբեօրլար.

Վէբրավիսթա վէ Տէլվինա.քի վէ Քանիչա վէ Կրէվէնա գազալարընտա Իսլամ վէ Խրիսթիանտան միւբէք.քէպ վէ միւսլմահ Արնավուտլար չէթեէլերի թէչքիլ օլընբեօր։ Պունլար, գօնֆէրանսըն գարարընա պագարագ օնա կէօրէ հարբէքէթ իտէճէքլեր, չէօյլէ քի մէմլէքէթլերինտէն Եունանա եէր վիրմէք լազըմ կէլտիկինտէ պունա սիրահ գուվվէթի իլէ դարշը կէլէճէքլեր տիր։ Պունլարա հէր թարաֆտան քիւլլիեէթի սիրահ վէ միհիմմաթ կէլմէ.քտէ տիր։ Եալընբզ Եանեա չէհրի եէվմիեէ 10 պինտէն զիեատէ թայեինաթ վիրմէ.քտէ տիր։

Սալամպրիա վէ Քալամասքն պիր ուճունտան տիկեր ուճունա գատար պօեունա թօբրագտան մէթէրիսլեր ինչա օլունմագտա տըր։

Կարտիչա վէ Մաթարանկօ օվասընտա բէ.ք չօգ տավար օթլանմագտա տբրլար։ Պուրալարտա քիւլլիեէթի երզագ ճէմ իտիլիպ, Խրիսթիանլար իլէ Արնավուտլար, զաթէն թէչքիլ օլընմբշ օլան գօմիթէլէրէ գօեուն, էսվապ վէ ագչէ վէ սայլերէ վիրմէ.ք իչին եէ.քտիկերի իլէ ատէթա ըէգապէթ իթմէ.քտէ տիրլեր։

Խրիսթիանլարընը գօմանտանլարը Խրիսթիան տբրլար։

Պիր գաչ նէֆէր Եունանը ճասուպար ախշ ու կիրիֆթ օլընտը, պունլար, Եունանլլարընն մուհարէպէ իսթէմէտիքլէրինի, հալպուքի քէնտիլերէ գարշը մուհարէպէ աչբլտբգտա, ճիւմիթէէն սիրահ սարբլաճագլարընը պիլտիրմիշ տիր։ Ալտբղբմ մալիմաթա նէզարէն, պուրալարընն Արնավուտ ասբլարը էն աղը 50 պին նուֆուստան իպարէթ պուլունմագտա իմիշլեր։ Սայիր մալիմաթը սահիհեեէ նէզարէն Տիպրէ էհալիյի Իսլամիէսինտէն օլուպ Պուքրէշէ ազիմէթ իթմէ.քտէ օլանլար, Դարատաղլբլար Կոսսինէ իլէ Բլավաեը իսթիլա իթտի.քլէրի թագտիրտէ.քէնտուլի միւտաֆաա իչին հէր պիր ֆամիլեատան պիր աղա մէմլէքէթտէ դալմագ շարթբյյա մէմլէքէթլերինտէն չբգմատեա բուլսաթ ամբշ օլտուգլարընը պիլտիրիեօրլար։ Պունլար միւսլմահ 35 պին նուֆուստան իպարէթ օլուպ, Բանկօվա, Սբաս, վէ Պօր վէ Տիա.քօվա տաղլարը ճիվարընտա թէճէմմիլ իյլէմիշլէր տիր։ Պունլարբն քիւլլիեէթլի մէ.քիւլաթ իլէ միւհիմմաթլարը վար տըր։

Նասբլ.քի Եունան սինօրունտա էօյլէ տէ օրատա Խրիսթիանլար այբճա պէօլիւքլէր թէչքիլ իտիպ պիրիպիրլերինտէն էրզագ վէ միւհիմմաթ ալբպ վիրմէ.քտէ տիրլեր։

Արնավուտ լիսանընտան պաշգա լիսանլա սէօյլէշմէ.ք մէճճուս տուր։

Իսլամլար պէ.յինտէ պիր կէօնա գարբշբգլբգ օլմամագ իչին, եէրլի օլմաեանլարա, պիր սաաթ էվվէլ մէ.մլէ.քէթտէն չբգմալարը իիսթար օլունմուշ տբր։ Պունլարտան գալմագ իսթէեէնլերին, եէրլիկեր իլէ պէրապէր մէմլէ.քէթին մուհաֆազասը իչին սիլահա սարբլմալարը շարթ կէօսթէրիրմիշ տիր։

Մէմլէ.քէթի թէրք իթմէ.ք իսթէեէն մէէմուրլարբն բիֆագաթբնտա Իւսկիւպ վէ Եախօտ Մանաթբրա գատար ատամ պուլունտուրուլուպ, մէմլէ.քէթին մուհաֆազասընա մէէմուր օլան հէյեէթ թարֆընտան մէգքիւր մէէմուրլարա ատամ պաչբնա պիր մբգտար ադչէ վիրիլէճէ.ք տիր։

Պաղը Ալի հիսապընա թահսիլ օլընան վէրկիլէր Իսթանպօլա կէնտերիլմէյիպ, մէմլէ.քէթին մուհաֆազասընա սարֆ օլընմագ իւզրէ Խրիսթիան վէ Իսլամլարբն էյինտէ գալմբշ տըր։

Պունլար տէեօրլար քի «պիղ էօյլէ տավար սիրիսիս կիպի քէնտիմիզին սաթբլմասընա, վէ եա ախէր պիր տէվլէթին թահթը թէպաիէթինէ պուլունտուրուլմասընա հիչ պիր վագբթ միւսաատէ իթմէճէյիզ. պիղլէր, էն զիեատէ գուվվէթլի օլտուղումուզ հալտէ, հէր վագբթ զայիֆ գօնշուլարբմբզա հիւրմէթ ու բիաեէթ իթմիշիզտիր։ Նիչին օնլար պիղտէն եէր տլարագ պէօյիսսինլէր։

«Աթալարբմբզ եիւզլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու թարլալարբմբզը զէրր իտիպ մահսուլտար դբլմբշլար, վէ խանէլէրիմիզի ինչա իյլէմիշլէր տիր, նէ հագգ իլէ էճենէպիլէր կէլիպ մանլէրիմիզի էլիմիզտէն ալաճագլար։ Պիղէ գարշը էկէր իլանը հարպ իտէրլէր իսէ, պուեուրսունլար, պիղ հաղբրրզ, կերէ.ք Խրիսթիանլար վէ կերէ.ք Իսլամլար մէմլէ.քէթլերինի միւտաֆաա իտէպիլիրլէր։ Իչիմիզտէն չօգլարբն ճէհալէթ բէնչէսինտէ պուլունմալարընա սէպէպ պիղ տէյիլիզ, սէրի սէպէպի պիղլերի իտարէ իսէն մէմուրլարբմբզ տբր, չիւնքի պունլար, մէ.քթէպ քիւչատ վէ եալ ինչա իթմէ.ք իչին հիչ պիր վագբթ սանտբգտա պիր բարա պբրագմամբշլար տբր։ Իշպու սէօզլերիմիզի միւպալաղա նազարբյյա պագբմասընը, պիղ նէ մէմլէքէթ զաղթի իթմէ.ք իսթէրիզ, վէ նէ տէ մէմլէքէթիմիզին էճենէպի պիր հիւքիւմէթին թահթը թէպաիէթինէ կիրմէսինի իսթէրիզ, պիզիմ ըէյիմիզ ալընմագսբզընը եաբբլան մուհէտէլերէ վէ ագտ օլունան գօնֆէրանսլարա էհէմմիեէթ վիրմէեէրէ.ք պիզ քէնտի հուգուգումուզու սիլահ գուվվէթի իլէ միւտաֆաա էյլէեէճէյիզ։ Մէմլէ.քէթիմիզի թագսիմ իթմէ.ք իսթէեէնլեր պուեուրսունլար կէլսինլեր, իհթիմալ.քի հագգսբզ եէրէ պէօյլէ պիր թէշէպպուսսէ ճիւրաթ իթմէ.ք հավվէսինտէն վաղ կէչէրլեր։»

ՊԷՐԼԻՆ ԴՕՆՖԷՐԱՆՍԸ

Պէրլինտէն յունիս 29 թարիխյլէ Թան ղազէթասընա պէր վէճհի աթի եաղբլմբշ տբր.

«Մահրէմանէ սուրէթտէ իճրայի միւզաքէրէ իթմէ.քտէ օլան գօնֆէրանս, նիհաեէթ, միւզաքէրաթընը կիզլէմէ.քտէ օլան բէրտէ.յի գալտբրտը, վէ վէրտիկի գարար, իլք իճթիմալէրինտէ հուսուլէ կէլէն թախմին վէ զանընարը սալիհէ չբգարտբ։ Ֆէնն գօմիսէրլերի թարաֆընտան թագտիմ օլունան բաբօրթօնուն գրաաթընտան սոնրա, ֆբրանսանընն բլանը ումումէն գապուլ օլունտու, վէ Ռուսիա էլչիսինին, սոն պիր թէրէտտիւտինէ նիսպէթէն,—չիւնքի միւմանիլէյհ, հէր նէ գատար արգաաաշլարբյյա հէմէֆքեար պուլունմուշ իսէ տէ, պիր քէրրէ տահա հիւքիւմէթի մանթպուասընա միւրաճաաթ իթմէ.քլիկի թէնսիպ իթմիշ իտի,—մագսէտ հասբլ օլաու, վէ էվրօբա իթթիֆագբ արա իլէ իշ կէօրտիւ։

«Թա ճումա իրթէսի կիւնքի

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պերպերեան Վարժարան
Իզմիր

Տէր,

Վարժարանիս Տնօրէնութիւնն պատիւ ունի ծանուցանել որ Ուսանողաց ամավերջի ընդհանուր հարցաքննութիւնք տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ շաբաթու մէջ հետեւեալ կարգացուցի համեմատ։

Յունիս 30 Բշ. – Անգղիարէն և Տաճկերէն լեզու. – Դաղիարէն լեզու. (Կրասերագոյնք և Երախայք Դ. տարւոյ)

Յուլիս 1 Դշ. – Աշխարհագրութիւն. – Դեղագրութիւն.

» 2 Դշ. – Թուաբանութիւն, Գրահաշիւ եւ Երկրաչափութիւն.

» 3 Եշ. – Պատմութիւն. – Ուսումն Քրիստ. կրօնի (Երախայք Դ. տարւոյ

» 4 Ուր. Մայրենի լեզու (Կրասերագոյնք և Երախայք). – Դաղիարէն լեզու (Երէցք եւ Կրասերք). – Գծագրութիւն.

» 5 Շբ. – Մայրենի լեզու, Գրքագիտութիւն եւ Պատմ. գրագիտութեան (Երէցք և Կրասերք). Քայնական երաժշտութիւն.

» 6 Կիր. – Դաս բնական առարկայից, Բնկն. պատմութիւն և Բնագիտութիւն. – Մարմնամարզք.

Առաջին հինգ օրերուն մէջ հարցաքննութիւնք պիտի սկսին առաւօտեան քսան Եւրոպայւոյ ժամ 9ին, իսկ վերջին երկու աւուրց մէջ կէս օրէ վերջ ժամ 2ին։

Հաճեցէք, Տէր, Ձեր ներկայութեամբ պատուել վարժարանիս հարցաքննութիւնքն, և ընդունել յառաջադոյն Տնօրէնութեան խորին շնորհակալեաց հաւաստիքն։

Հիմնադիր–Տնօրէն
1880 յունիս 25 Ռ. Բ. Պերպերեան

մեքեմեան, Ֆրանսա մուրախասաը գոնթ տը Սէն–Վալիէ, մէղքիւր եթթիֆագը ումումինին քէսպի մազպութիյեէթ էյլէմէսի էշին տիկէր մուրախասալար թարաֆընտան զուհուրա կէլէն զայրէթաէն տօլայը, ալենէն պէեանը թէշէբբիւր էյլէտի, վէ միզաքերէլերինին պաշա չէրմսընտան տօլայը անլէրլէ պէրլիքտէ քէնտէյի պախթիեար ատտ եթտի։ Գոնֆէրանս բաղար երթէսի կիւնիւ թէքբարէն թօբրանաճագ, վէ մէսայիի միւթէֆէրրիեէնին հալլ ու թէսվիեէսինի պիթիրմէք, վէ գարարընը ալէագատար օրան տէվլէթլերէ թէպլիղ եթմէքլիկին վասայիթինի տիշիւնմէքլիք իշին, պիր գաշ տէֆա տահա թէճէմմիւ իտէճէք տիր։ Հաֆթանէն սօնյարընտա բրօթօգոլար գալէմէ ալընաճագ, վէ իմզալար վաղ իտիլէճէք տիր։

«Գոնֆէրանսըն իսթամբ միւտթիի եագլաշարգճա, գարարընէն միէսսիր օլապիլէճէկինէ շիւպհէ իտիրմէքտէ, վէ պիր ինանմամաղըդ եախօտ թէրէտտիւտ եթմէքլիք ֆիքրի, պիր խայլի զահմէթ իլէ էլտէ իտիլտիկի զանն օրունան նէթիճէլերի, էվվէլինտէն եա զայիֆլաթմագտա, վէ եախօտ պիւոպիթիւն պաթթալա չէգարմագտա տըր։ Վէ ֆիրվագը, գոնֆէրանսըն զապթնամէլերինտէ կէօրիլէկէլէն տէվլէթլերին զահիրի եթթիֆագը պէր թարաֆ իտիլիպ տէ, հէր տէվլէթին այրը այրը նիյէթի վէ սըրրլարընա վագրֆ օրմագլըդ մէրագընա տիւշիւլիւր իսէ, պիր չօդ միւպաեենէթի էֆքեար հուսուլէ կէլիր։

«Պու կիւնքի կիւն շուրասը մալիմ վէ աշիքեար տըր քի, գոնֆէրանսըն գարարլարընը իմզա իտէն տէվլէթլերտէն հիչ տէյիլ իսէ իքիսի, հանի Ավսթրիա իլէ Ռուսիա, զաեէթ միւխթէլիֆ սէպէպլէրէ մէպնի, գոնֆէրանստա, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլերի գաապր խալխանէ զայրէթ վէ իգտամ կէօսթերմէմիշլէր տիր։ Ավսթրիա–Մաճար տէվլէթի, քէնտի շարդ բօլթիգտարընտա բէք զիեատէ ուսուլը հազրրէ թարաֆտարը օյտուղուսան, տէվլէթի Օսմանիէէնին թէմամիեէթի միլքիեէսինէ խալէլ կէթիրէն թէտապիրէ գօյայճա մուվաֆֆագաթ եթմէզ։ Պիլաքս Ռուսիա տէվլէթինին միւսթագպէլ իշին մէքտէ իսէլէր, Ռուսիա տախի Ըսլավլարըն նաղարը տիդգաթլարընը սալթ քէնտինէ չէվիրթտիրմիշ տիր։

«Շու էնտատէ, էն պիւյիւք մէսէլէ շու տուր քի, գոնֆէրանսըն գարարը իճրա օրունաճաղ մը տըր։ Շիւպհէսիզ, տէվլէթի Ալիէէնին թուտտուղու մէսլէք, տէվլէթի միւշարիլէյհա ճանիպինտէն էվրօբա-նէն արգուլարընա զիեատէ հիւրմէթ վէ բիաեէթ օրունաճաղընը խոպաթ եթմէզ։

«Ի՛քի սէնէտէն պէրի տիր քի, տէվլէթի Ալիէ իլէ Եունան թահտիտի հուտուտ մէսէլէսի, Բրէվզա գոնֆէրանսլարընտա, վէ Իսթանպոլ գոնֆէրանսընտա թէտգիգ վէ թէզէքքիւր իտիլմիշ, վէ Պապը Ալի վագրթ գաղանմագ, վէ մէսէլէնին սուրէթի հալլինի տայիմա կէճի քտիրմէք իչին, տիրլօմաթճա վար օրան գուվվէթինի թիւքէթմիշ տիր։ Պէրլինտէ տախի մուրախասալարընը թէտգիգաթ վէ թէզէքքիւրաթընա պէր խաթթ թագտիմ եթմիշ իսէ տէ, մէղքիւր խաթթ, 1878 թարիխլի մուահէտէ ահքեամընտան բէք ուղաղ գալարընը իչին, մէվգբի միւզաքերէէ պիլէ գոնուլմամըշ տըր։

«Պապը Ալի, Իսթանպօլտա քէնտի եէնի խարիճիեէ նաղրընը մարիֆէթիլէ, տէվլէթլերին նօթասընա գաչամագ եօլու ճէվապ վիրտիկի սըրատա, Ալմանեատաքի սէֆիրի տախի, էվրօբա մուրախասալարընը յա վուղու պուլան միւլաղաթյարընտա, պիր էֆքեարը միսլրրանէ կէօսթերմէքտէ տիր։

«Պու հալտէ, տէվլէթլեր թէպլիղաթընէն նէ եօլտա գապուլ օրունաճաղը պունտան անլաշըլըր։ Շիւբհէսիզ վագթինտէն էվվէլ զուհուրա կէվմիշ օրան պապը չայեալարա պապէլըր իսէ, Պապը Ալի գարարը վագը ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմիշ տիր։ Ֆագաթ իհթիմալէ կէօրէ, թէքմիլ բրօթէսթօ Եանեա, Մէչօվօ վէ Լարիսսա չէհիրլէրինտէ վուղու պուլաճաղ տըր, վէ Օսմանլըլար, էկէր Պէրլին գոնֆէրանսընընը գարարլարընա մուխալիֆէթ իթմէք իսթէրլէր իսէ, Արնավուտլուղուն գարբըչըդըղընտան պէլիսթիֆատէ, էօյլէ պիր հալտէ պուլունաճաղլար տըր։

«Տէվլէթլերին պու քէրրէ պիր չօդ եէրլէր իհսան իթտիքլէրի, վէ պունտան մատտա Ռուսիատան պիր թագըմ մէթալլպաթտա պուլունմանա թէչվիդ օրունաուղու հալտէ, պունլարա գարբըմանան Եունան տէվլէթի, անճագ պիր շէյ, եանի թէր.ք օրունան եէրլէրինէ սուրէթլէ եէտը զապթընա կէչիրէճէկինի տիւշունմէքտէ տիր։ Տէվլէթի միւշարիլէյհա, թէր.ք օրունան մէմլէքէթլերտէ գալաճագ օրան Իսլամլարընահվալինէ վէ տիւեունը Օսմանլիէտէն հիսսէսինէ տիւշէն գբամա, վէ Դօրֆու գանալը իլէ Արթա քէօրֆէզինտէ սէյրի սէֆային հուդուգունա տայիր Էւրօբանըն քեաֆֆէյի մէթալիպինի իճրատէ հազրը ուամատէ պուլունմագտա տըր, ֆագաթ պունլարա գարշըրըգ, մուահէտելերին թէմամիի իճրաոը իւղէրինէ իտրաբ էյլէմէքտէ տիր։

«Իշթէ պուրաճգտա ադրլըճա տավրանմագ հէր վագթտան զիեատէ միւգթէզի օրուպ, կէնճ Եունան տէվլէթի, թիւրքլէրին իչի սիւրիւնճիւմէտէ պըրագմալարընը, վէ մուխալիֆէթ իթմէլէրինի կէօրէրք սապրրսըզլըգ իթմէմէլի տիր։ Էւրօբա, գարարընը իճրա իթմէք իչին հէր նէ թարիդէ տախի միւրաճաաթ էյլէսէ, ալէագատար օլանլարտան պիրիսինին թագսիրաթըյա սուհա խալէլ կէլմէմէլի տիր։

«Մատամ քի իլք էվվէլ իչէ թէշէպպիւս իտէն տիրլօմասի օլտու, սօն գարարը վիրմէք տէ օնա տիւշէր։ Շիմտիտէն մուհարէպէ վէ միւտահէլէ քէշֆ իթմէք պօշ չէյ տիր, չիւնքի իքիսինինտէ էօնիւ ալընապկիր։

«Էվրօբաեա վէ Եունանիսթանա տօսթ օրան պիրճիւմիէ քէսանըն վաղիֆէսի, իպթիտա, էֆքեարը ամմէեէ վէ շարդտաքի ճէօմաաթլարըն մէյլեեաթընա տիդգաթ իթմէք տիր, վէ պիւթիւն մէմլէքի չահանէտէ քիմին... նուֆուզ ու թէէսիրի հիւքմ իթմէքտէ օրուղունու պիլմէլի տիրլէր։ Եալընըզ տիրլօմասի թարիղի իլէ միշքիլաթըն էօնիւնիւ ալմագ մուհալ օրտուղու անլաշըլըղընտա, տէվլէթլեր պիլ իթթիֆագ միզաքերաթը իլէրի վարաբրաբգլարը կիպի պունլարըն իճրասընա տա պիր չարէ տիւշունիւգ պուլուրլար տէյի իւմիտ իթմէլիյիղ։»

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(169)

—

պէն քէնտի քէմտիմէ, «պէն պու զաթքն սիմասընը թանըտըղըմա էմին իմ» տիմէքտէ իտիմ, վէ պու հալտէ պիր աղ պէքլէյինիզ քի, տիւշունէյիմ չէ իսմինիզի խաթըրլատեըմ... սիզ մարքի տը Բիէօ տէյի՞լ միսինիզ։

—Սահիհէն պէնիմ իսմիմ մարքի տը Բիէօ տիւր, տէտի Բընէ ֆէվգէլատէ թէաճճիւպտէ գալարագ, ֆագաթ նա՛սըլ օրուպ տա, պէնիմ քիմ օյտուղումու պիլիւօրսունուզ։

—Սիզին քիմ օյտուղունուզու պիլմէքլիկիմ կիւն կիպի աշիքեար պիր մատտէ տիր։ Պէն պիր վագթթ բրէնսի միւմանլէյհին զաղար խըզմէթ.քեարլարընտան պիրի իտիմ։ Սիզ պէնիմ հագգըմտա պահս օլունատուղունու իչիթմիշ օրմալըսընըզ։ Պէն Պութօն տ'Օրում՝ օլ մէշհուր Պութօն տ'Օր քի, հէր թարաֆտա քէսպի իշթիհար էյլէմիշ տիր։ Պէն պիր քիշի օյտուղում հալտէ, պանա դարշը պին քիշի սէվգ իտիրմիշ տիր, պու ճիւմլէ իլէ տախի պէնի եինէ տէրտէսթ իտէմէմիշլէր տիր։

Մ. տը Բիէօ պու իսմի իշիտինճէ, իսթէմէեէրէ.ք տիթրէտի։ Զիւնքի Պութօն տ'Օրուն դանը վուգուսաթլարընն թէվաթուրունու, մէրգում տէլիգանը տախի իշիթմիշ օյտուղունտան, հարամիի մէղպուրուն բէք ֆէնա գաթիլլէր սընըֆքնտան օյտուղունու պիլիր իսի։

Տիժմանը մէրգում, հուսուլէ կէթիրտիկի թէէսսիրի կէօրտիկիւնտէ, վահշիանէ պիր սէտա իլէ,

—Պէնիմ իսմիմ սիզէ գօրգո՞մու վէրտի, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէն քիմսէտէն վէ հիչ պիր շէյտէն գօրգմամ, տէտի Բընէ մաղրուրանէ սուրէթաէ, պունտան պաշգա, սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ գուրթարմըշ օյտուղունուզ թագտիրտէ, սիզտէն նի՞չին գօրգաեըմ։

—Բէք թամամ տըր։ Պունունա պէրապէր բէնկինիզին սօրմասընտա, վէ սիմանըզէն պիր աղ էվվէլքի հալինտէ օրմամասընտա պիր պէյիս եօգ տուր։

Ա՞. տը Բէօ ճէվապ վիրմէքլիկի թէճրիւպէ իթտի իսէ տէ, պիր քէլիմէ պիլէ իրատընա միւգթէտիր օլամատը, չիւնքի կէօզէրի գարարըզ, գալպի վուրմաղ օյտուղունու զանն իթմէկէ պաշլատը։

—Պիչարէյի բէք չօգ լագըրտըեա թութտուգ, տէտի Տակօպէր չէտիտէն, հալ պու քի եօրկունլուգ ինսանա զաաֆէթ վէ պայկընըզ կէթիրիր օյտուղունու էվվէլինտէն տիւշունմէլի իտիք։

—Ֆագաթ շու հալ մուխաթարը տէյիլ տիր, տէյի՞լ մի, տէտի Պութօն տ'Օր միւզտարըզ պիր հէյեէթլէ։

—Ասլա մուխաթարալը տէյիլ տիր, սէն շու բագը շիշէսինի պանա վեր, տէեու իլավէ իթտի Տակօպէր։

Պու սէօզլերտէն սօնրա, Տակօպէր Բընէնին տուտագլարընա պիր գաշ տամլա բագը տամլաթմասը.յա, մէրգում տէլիգանը պիրտէն պիրէ զանն իտէրսին քի քէսպի հաեաթ էյլէեէրէ.ք, աեաղա գալգմագլըգա ճահտ իթտի։

—Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, եէրինիզտէն գբմըլտանմաեընըզ, տէտի Տակօպէր, չիւնքի պէնիմ թըպճա պագը մալիմաթըմ օյտուղունտան, թէնպիհլերիմէ իթաաթ իթմէ.քլիկինիզ լազըմ տըր։ Պիր գաշ կիւնէ գատար աեաղա գալգաճագընըզ, ֆագաթ պու կիւնլիւք սիզէ թէնպիհիմ չու տուր քի, եէրինիզտէ եաթըպ, ֆիքրինիզի բահաթ վէ սագլամասընըզ։ Եարբն գօնուշուրուզ։

Բընէ, պիր չօճուգ եախօտ տահա տօղրուսու պիր խասթա կիպի իթաաթ իթտի։ Նէօյլէ քի պաշը, քէնտիսինէ եասթըգ եէրինէ գուլլանըլմագտա օյան սաման տէմէթի լուղերինէ տէվրիլիպ, քէնտիսի տէ տերինճէ ույգուեա տալտը։

—Մէճրուհումուզուն ալթուն եումուրթա եումուրթար պիր թավուգ պաճաղընը սանա վատ իթտիկիմտէ, նէ՞ սէօյլէմիշ իսիմ, տէտի Տակօպէր ըէֆիլդինէ խիթապ իտերէ.ք, չիմտի կէօրիւեօրսուն եա, պու զաթ, հէր թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իսէր պիր թապիթա մալիք օյտուղունտան, քէնտիսինտէն հէր նէ իսթէր իսէ.ք, վիրէճէ.ք տիր։

—Պու խուսուստա պէն տէ սէնինկի հէմրէֆքեարբմ, լարին պիզ մէրգումտան նէ գատար չէյ իսթէեէճէյիզ։ Իշթէ ասըլ մուհիմմ մէսէլէ պու տուր։

Պինապէրին իքի հարամիլէր միանընտա, մարքի տը Բիէօտէն թանընտա իտէճէ.քլէրի մէպլաղըն մըդտարը հագգընտա եավաշ սէտա իլէ պիր միւպահասա պաշլատը։

Պու միւպահասա խայլի վագթթ իսթիտատ իթտի, վէ պիր գաշ տէֆալար բաթըրարը օրմագ տէրէճէսինէ կէլտի.քտէն սօնրա, նիհաեէթ եիկիրմի պին ֆրանգտա գարար գէլտը։

Մարքինին ֆէվգէլատէ զէնկինլիկինէ գբեասէն, Պութօն տ'Օր մըգտարը մէզպուրուն ղայրի քեաֆի օյտուղունու աչրգտան աչրգա պէեան իթմէ.քտէ իտի, հալպուքի Տակօպէր, պիր գաղա վուգույինտէ պէօյլէ պիր զաթքն հիմաեէսի, քէնտիլերի իչին բէք մուհիմմ պիր մատտէ օյտուղունտան, վէ իհթիմալ տիր քի քէնտիլերինի քիւրէ.քտէն վէ եախօտ տար ադաճընտան գուրթարաճաղընտան պահպա, չու սըրատա լնսաֆ իւղրէ տավրանըլմասընը իսթար էյլէմէ.քտէ իտի։ Հասըլը պիր չօգ զահմէթտէն սօնրա, Պութօն տ'Օր իսկեաթ օրմուշ օյտուղունու իգրար էյլէտի։

25

ԲԷՕՇԲ

Բընէ, ֆէրտասը կիւն ույգուսունտան ուեանտըղընտա, քէնտիսինի իլք կիւնտէն տահա զիեատէ գուվվէթլի պուլարագ, պիր աղ թատմ իթտի, վէ եարբմ գատէհ գատար տախի խալիս շարագ իչիպ, գուլիպէնին իչինտէ պիր գաշ ատրմ ալապիլի։ Պու միւնասէպէթլէ Տակօպէր քէլամա աղաղ պիրլէ,

—Միսիւ մարքի, տէտի, իշթէ շիմտի բահաթլանտընըզ, վէ էսկի հալինիզի պուլտունուզ, իւշ տէօրթ կիւնէ գատար տա տիշարը չէգապիլէճէ.քինիզ։ Պու հալտէ, էֆէնտիմ, պիր աղ տա պիղիմ քիւշիւք իշլէրիմիզտէն պահս իտէլիմ։ Տիւնտէն պէրի տիր, ըէֆիգիմ Պութօն տ'Օր իլէ պէն բէք չօգ տիւշունտիւք, վէ մատամ քի պիղէ վաճիպ օյտուղունուզու թաստիգ էյլէտիկինիզ թազմինաթ, եախօտ շիւքրանէյյէթ ագչէսինին մըգտարընը թախսիս իթմէ.քլիկի պիզէ հէվալէ իթմիշ իտինիզ, պիզտէ մըգտարը մաթըլուպուն եիկիրմի պին ֆրանգ օրմասընա գարար վիրտի.ք։ Զանն իտէրիմ քի պու մըգտար հագգըզճա տէյիլ տիր, վէ պիզ տէ ինսաֆսըզլըգ իթմէեօրուզ, էօյլէ տէյի՞լ մի։

—Պէնիմ զանընըմճա տախի սիզին մաթրուպունուզտա ասա ֆաղա

ԻԼԱՆԱԹ

Հայկարան Մանավեան էֆէնտի խայտի վագբթատան պէրու հօճալը-ղը թէրք իթմիշ օլուուղու հալտէ պու քէրրէ թէքրար հօճալբգ իտէ-ճէք օլաբղնտան, կէրէք իս-թանպօլ վէ կէրէք թաշրա մէք-թէպլերի իչին իսթէնիլտիյնտէ կիթմէկէ հաղբը օլուուղու, վէ քէն-տիսինի կէօրմէք իսթէեէնլէր, Մար-գարեան քիթապճը մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Զինկէանէ Գրքընքն օն ալթընճը ճիւղի չբգմիշ օլուպ, վէ թէքմիլ թագբմ կէրէք մաթպասամբչտա վէ կէրէք քիթապճբլարտա սաթբլ-մագտա օլուուղունտան, վէ մէղ-քիւր քիթապը օգուեանլարրն քեաֆֆէսի տախի թէլէզզիւղ իտէ-րէք մէմնուն գալմագտա պուլուն-տուգլարընտան, կիւղէլ բօման օ-գումագ արգու իտէնլէրին, իշթի-բասընա հիմիէթլերինի արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

ԱԶԳ

Նորայրի Գաղղիերէն—Հայերէն Բառարանին 7րդ և 8րդ թերթերը ևս հրատարակեցան։ Առ այժմ կա-նոնաւոր կերպով շաբաթը մէկ թերթ պիտի ելնէ. իւրաքանչիւր թերթի գինն է 60 փարա արծաթ։ Գլխաւոր մթերանոցն է Ֆրէնկեան գրավաճա-ռանոցը, Ուզուն չարշը, թիւ 362. կը գտնուի նաև ամեն Հայ գրավա-ճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թըղ-թավաճառանոցը և Ղալաթիա, և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բերայի։

ՆՈՐ ԱՅԲԷՆԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ

Մէկ ամսուան մէջ
Ֆրանսերէն անսխալ կարդալու մէթոտ.

Իզմիրտէ թապ խրկիլիչ օլան, վէ Ֆրանսըզճա իյէ Հայճա գարբշբգ պուլունան պու նէնի վէ կիւղէլ ալֆապէ, ի.քիչեր ղուրուչա սաթբլ-մագտա տրը։

—o—

Ֆրանսըզ լեսանքնա աշինա պիր հօճաեա լիւզում օլտրգընտան, իս-թէեէնին մաթպասամբզա միւրա-ճաաթ իյլէմէսի։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

LA CENTRALE
ԼԱ ՍԱՆԹՐԱԼ
ԼԱ ՓԷՍ. ՄԷՐԻՏԻՕՆԱԼ
ԼԻԻՆԻՎԷՐՍԷԼ

Մէղքիւր իչ Ֆրանսըզ սիկուրիթա գումբանեալարը, մուայեէն ֆիեաթլա ամէչէ գարշը սիկուրթա իտէրլէր։

Մահէլը մէրքէզի, Բարիստէ Ռիշլիէօ սոգաղընտա 108 նիւմէրոսա տբբ։

Մէղքիւր իչ գումբանեալարրն, մէմալիքի Շահանէ իլէ Եունանիսթանրն պաշ ահէնթօսը, Իսթանպօլտա միւսիւ ՅՕՐԹԻՆԷ ԺՈՒՐՏԱՆ տբբ։

Թաֆսիլի մալիւմաթ ալմագ, վէ էպնիկլէրինի սիկուրիթաեա վաղ իթմէք իսթէեէնլէրին, Գարաքէօյ քէօրրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խա-նընտա պաշ ահէնցախանէսէ, վէ Գալաթատա էսքի պօրսա գարշըսընտա մէ-մուրը մախսուսը միւսիւ Մարքիկլեէ, վէ Գօնթուար Մարիթիմ, Մէլիւզին, Բրէվօխանա, վէ Սէքիւրիթէ Նաման ատօրթ Ֆրանսըզ սիկուրիթա գումբանեա-լարը չիրքէթինին թէլլալը մախսուսը միւսիւ Տ. Գուրթէլլիեէ միւրաճաաթ էյ-լէմէլերի։

COMPAGNIES ANONYMES FRANÇAISES

ՏԷՆԻԶՏԷ ՄԱԼ ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԻՏԷՆ ԱՆՕՆԻՄ
ՖՐԱՆՍԸԶ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Իշ պու գումբանեալարտան Գէնրուար Մարէնիմ 1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէ բմանեէսի էյ-ի դիլէօ ֆրանգ
Մէլէ-ղէն
1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէրմանեէսի էյ-ի դիլէօ ֆրանգ
Բրէվօրանս
1869 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմանեէսի էյ-ի դիլէօ ֆրանգ
Սէյ-ղէրէ
1836 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմանեէսի դէր դուլ-ի դիլէօ ֆրանգ տբբ։

Պալէատէ իշար օլունան ամէնպ սիկուրիթասը գումբանեալարը, պիրլէշմիշ օլուուղլարընտան, վէ քէնտի իհթիեաթ ադէտլէրինին ճէսամէթի հասպլիլէ, դա-եէթ ֆայտէլի չարթլարլա սիկուրթա խրիպ վէ թէէմինաթը միւքէմմէլ իթա խոպիլիրլէր։

ԽԻԻԼԱՍԱ

Մօտ ի-ի սէնէլերին հասբլարը

1876 տա հասբլ օլան քեար	684,266 ֆրանգ
1877 » » » »	371,547 »
1878 » » » »	347,256 »
Եէքիւնի քեար	1,403,169 »

1878 դեկէմբէր 31 տէ օլան ԲԷԷՌՆԸ

Սէրմանէ	8,500,000 ֆրանգ
Բեարատան ալբգ օնմուշ իհթիեաթ ադճէսի	1,763,566 »
Թէհլիքէեէ գարշըլբգ հըֆզ օլունմուշ ադճէ	1,823,314 »
Եէքիւն	12,086,880 »

Իսթանպօլ ահէնթօսու
Մ. Ժ. ԱԼՊԻՆԻ

Ահէնցիախանէ, Գարա քէօյ քէօրրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա տրբ։
Թէլլալը մախսուսը
Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ

"Կատարելութիւն"։
ՄԱԴԱՄ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը,
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Ալլէոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, ճաճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Մ'իշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական զօրացուցիչը։

Հարազատը միայն Կարմրագոյն փաթաթներուն մէջն է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մազազան) է,—
114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն կեղծամավաճառներէն, Ընու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունտա 368 նիւմէրօյու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ ինկիլիզ էճզաճանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալ-տրբրմտա միւսիւ Էտմունտ Գարիւմանտրն մաղազասընտա սաթբլմագտա տրբ։

ՍԱՐՐԱԳԻՏԻՑ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 8 Յուլիս

Ինկիլիզ գոնսոլիտի	98-9/16
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-
» » գարանտը	10-1/8
1865 Իսթիգրազը	11-1/4
1869 »	10-1/2
1871 »	69-7/8
1872 (Պօնտիւ Թրէզօր)	18-
1873 »	10-1/8
Օսմանլը Պանգասը	19-1/2
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	89-3/4
Մըսըր իսթիդրազը պիրլէշմիշ	62-5/8
» լսթիեազը (չբմէնտը.)	88-3/8
Տէվլէթը Ամէրէն 1877 իսթիգ-բրազը	82-7/8
Տարբա սանիէ	72-
Մըսըրրն Բօչիտ իսթիդրազը	92-
1877 Մաճարիսթան էհամը	93-
Դամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիս, 8 Յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 3%	85-40
» » 3% Ամ-մորթիսմանլը	-
» » 5%	119-82 1/2
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-10
» » գարանտը	10-30
1865 Իսթիդրազը	52-50
1869 »	51-25
1873 »	50-
Ռումէլի չբմէնտը. Թահվիլա.	30-75
Օսմանլը Պանգասը	516-25
Գրէտի Լիոնէ	951-25
Ռուս ֆոնտոսու 5% (1877	94-9/16
Ռուսիանրն Շարք իսթիդրազը	61-5/8
Իսպանիա ֆոնտոսու	85-60
Մըսըր իսթիդ. պիրլէշմիշ	316-25
Իսբանեա խարիճի իսթիդրազը	18-3/4
Դամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-52

Բարիս, (Պուրվար) 8 Յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 5%	119-82 1/2
Էսհամը Ումումիէ	10-32 1/2

Վիէննա, 8 Յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ դամպիա	117-75
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	14-80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուս. յունիս 27 ազչմ. գր.	11-05
» » յունիս 28 սպհ. աչ.	11-07
» » Լին եիւքսէք	11-09
» » Լին աչաղը	11-06
» » Սասթ 5 տէ	11-08
1863 Իսթիդ. (Մութօն) 6% ֆ.	55-
1865 » » 6% ֆ.	52-
1869 » (Բինար) 6% ֆ.	51-
1872 » (Պօն տու Թրէզօր	18-1/4
1873 » (Բինար) 6% ֆ.	48-
Բուվէլի չբմէնտըֆէր	32-3/4
Բէքօր	-
Հէվալէսիզ	-
Ամգէ ֆայիդի %	07-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	3-25
Սօսիէթէ ժէն 6%	4-12
Իսթանպօլ Պանգասը	7-30
Սօսիէթէ Օթօման	2-38
Թրամվայ 5%	3-60
Լավրիօմ (մատէն)	101-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ. Փէ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-04
Ֆրանսըզ ալթունու	88-
Բօլ	90-25
Գրիմիզ ալթունու	51-20
Պէնեազ մէճիտիյէ	197-10
Մէթալիք	211-20
Պէշլիք	212-20
Ալթընըգ	129-20
Պագըր	550-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	8-55

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1250-
Էն աչաղը	1225-
Սասթ 5 տէ	1250-

պիր չէյ եօդ տուր։

—Տիմէք տիր քի մուվաֆֆա-գաթ իթմէնիզ։

—Հէյ պիլա մուխալիֆէթ։

—Հա՛յ չէյթան հայ, տէտի Պու-թօն տ'Օր քէնտի քէնտինէ սէօյլէ-շէրէք, բէք ազ չէյ իսթէտիք, էկէրչի օթուզ պին, դէրդ պին ֆը-բանգ իսթէմիշ օլա իտի՛ք, եիկիր-մի պին ֆրանգը դապուլ իթտիկի կիպի դապուլ իտէճէք իտի։ Նու ալչադ Տակօպէր պէնիմ խարապը-մը մուճիպ օլուեօր։

—Բէք ալէա, միւսիւ մարքի, տէեու ճէվապ վիրտի ճիւճէ, գալ-տը քի սիզ պու ադչէյի նէ՞ վա-դրթ վէ նա՞սըլ պիդէ վիրէճէքսի-նիզ։

—Բարիզէ կիտէպիլիր պիր հալ-տէ օլտուզումտա, պէն քէնտի է-լիմէ սիզէ թէպիմ իտէճէյիմ։

Տակօպէր շիւպհէլի պիր թավր իլէ պաշընը գաշբեարադ,

—Միւսիւ մարքի, տէտի, շիւպ-հէ եօդ տուր քի, պիզիմ սիզէ էմ-նիյէթիմիզ վար տրբ, հալ պու քի նասըլ քի սիզ տախի անկարսընըզ, սիզին իլէ արգատաշլըգ իթմէքլիք սատէթինէ նայիլ օլտուզումուզ զէմանտա մէղքիւր ճիւղի մէպլոդա սահիպ օլմագլըզընըզ, պիդճէ բէք ալիւիւք պիր սէպէպի մահզուզիյ-էթ տիր։

Վիրտիկի վատը մուդատէս ատա իտէն պիր միւթէպէր զաթ իչին, պու լադբրաբլար աշի.քեար պիր թէրէտտիւտ վէ պիւյիւք պիր հա-դարէթ տիմէք իտի։ Իմտի, Բընէ մէղքիւր սէօզլերի տինլէտիկի զէ-ման, չէհրէսի տէյիշիտի, վէ տէ-բունինտէ պիր դաղապ վէ հիտտէթ տուլդուսու հասբլ օլտու իսէ տէ, պուրունտուզու հալ, ֆէվգէլատէ պիր էմրի պատրէթի իճապ էթ-տիրտիկինի պիլտիկինտէն, քէնտի-յի թութտու, վէ քէլամա տէվամ պիրլէ։

—Բէք լայ, տէտի, հէր նէ վա-դրթ իսթէրսէնիզ, սանանբընտա ադչէմի հըֆզ իտէն պիր գասէմ քեաթիպլի թարաֆընտան թէէտիտէ օլունմադ իւղրէ, սիզի, իմզամ թահթընտա պիր սէնէտ վիրէյիմ։

—Միւսիւ մարքի, սէօյլէտիկի-նիզ դասէմ քեաթիպլինին իմզանը-զա ըիտեէթ իտէճէկինէ էմի՞նմի-սինիզ։

—Ապա շիւպհէմ պիլէ եօդ տուր, շու գասատ քի սիզին եէտինիզտէ էօյլէ պիր սէնէտ կէօրտիւկիւնտէ, իհթիմալ տիր քի թէտճճիւսլտէ գալարադ, մէղքիւր սէնէտին նա-սըլ օլուպ տա սիզին եէտինիզտէ պուլունտուզունու պիլմէքլիկի ար-զու իտէճէք, վէ պու պատրէտ ու-զուն ուզատիեէ վէ արիզ ու ամիդ սուրէթտէ սիզի խթիֆսար էյլէեէ-ճէք տիր։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Տակօ-պէր, պու սէօյլէտիկինիզ իհթի-մալտէն պայրտ տէյիլ տիր. շիւպ-հէ եօդ տուր քի, նէ՛ Պութօն տ'Օր, վէ նէ՛ պէն ալատաղբմըզ մէպլադա մուգատտիլ պիր չէյ վիրմէմէքտէ-յիզ, վէ պու հալտէ թատիլի տիր քի, մէրդում գասէմ քեաթիպի, վիրէճէկինիզ ադչէ սէնէտինի ա-շըրմըշ, եախսա իմզասընին թագլի-տինի եաբմըշ օլտուզումուզու զանն խէճէք տիր, վէ պիրմէմ քի օ հալտէ քէնտիսինէ նէ՞ ճէվապ վի-րէճէճյիզ. էկէրչի ասրլ հիքմէտէ-յի իթմէք, պիր քէլիմէսինէ պիլէ հնանմատաճադ տրբ։ Հասբլը մէր-գում պիզէ ադչէ վիրէճէք եէրտէ, պիզի հիւքիւմէթէ թութտուրտաճադ տրբ։ Պու իսէ, մանիմ վէ աշի-քեար օլտուզու թագտիրտէ, նէ՞ եաբմալըերզ։

—Պէն տէ պիլմէմ, տէյի ճէվապ վէրտի Բընէ, սիզ տուշհունիսինիզ։

Տակօպէր, Պութօն տ'Օրուն դու-շաղընտան թուլթուպ, գուլիպէնին պիր քէօշէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ եավաշ պիր սէտա իլէ միւպահա-սա իթտի.քտէն սոնրա, Մ. տը Բի-էօնին նէդտինէ ֆոտէթ էյլէյիզ, շէօյլէ սէօյլէտի.

—Միւսիւ մարքի, մանթլուպ օ-լան եիկիրմի պէն Ֆրանգը թախսիս իտէճէկիմիզ պիր մահէլլէ վէ գա-բարլաշտրբաճադբմըզ ատաթտա կէ-թիրիպ թէէմիմ իտէճէկինիզ իչին, նամուսուսնուզ իւղրինէ սէօզ վէ-բինիզ։ Պունտան պաշգա, պիզիմ իլէ օլան միւնասէպաթբմըզը քիմ-սէեէ սէօյլէմէեէճէկինիզ իչին եէ-մին խմինիզ։ Էկէրչի պու սէօյլէ-տիլէրիմիզի գաղուլ իտէրսէնիզ, եիւրիւմէեէ գուտրէթինիզ օլուր օլ-մազ, սիզի սէրպէսթ պրագաճա-ղըզ։

—Իսթէտիկինիզ ի.քի եէմինի տա-խի սիզէ իտէր, վէ Խրիսթիանլըգըմ վէ Նամուսում իւղէրինէ սիզէ սէօզ վերիրիմ։

—Բէք լայ, պիզ տէ, քէնտի էօմիւնիւ գուրթարմըշ օլան ի.քի սէֆիլլերէ ասըլդատէ պիր էֆէնտի թարաֆընտան վուգուս պուլան չու վատտա հօշնուտ օլուրուզ։ Միւսիւ մարքի, հէր նէ գատար սիզ պիւ-յիւք պիր իսիմ սահիպի իսէնիզ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի էկէրչի վա-տընդատա պուլունմազ իսէնիզ, պիզ-ատն ղիւատէ էանա քիմնէ սաեբ-լաճադբընը. հալ պու.քի, պիզ պու խուսուսատա ապա վէավէսէ իմ-մէ.քտէ տէյիլիզ։

—Հագդբմտա տէր.քեար օլան էմնիյէթին իչին միւ.քեաֆիթընը կէօրէճէքսինիզ, ղաթէն պէնիմ շիւ.քրանիյէթիմէ ըէք պիւյիւք հագդբընը վար իքէն, շիմտի պու հագդ ի.քի միսլինէ պալիզ օլտու, վէ պէն տուա նանքէօր պուլունմա-եաճադբմ։

Իշ պու մուհավէրէսէն իւչ կիւն սոնրա, Մ. տը Բիէօնին գատֆէթի միւնասէֆի օրնազլէ, Բարիզէ կիթ-մէքլիկէ գարար գրլրը, վէ Տակօ-պէր տախի պու խուսուսա մուվաֆ-ֆագաթ իմթահ։

—Պու ադշամ պուլուշմամըզ ի-չին պիր մահէլլ թախսիս իտինիզ, տէտի Բընէ էսվապընը կկյինէրէք, չիւնքի պու ադշամ ագչէնիզի կէ-թիրէճէճյիմ։

—Միւսիւ մարքի, տէտի ճիւճէ, Լիւքսէնպուրկ մահէլլէսինէ կէ-մէ.քլի.քտէ պիր մահզուրունուզ վա՞ր մը տրբ։

—Ապա, եօդ տուր։

—Թօմզ-Իսուար սոգաղընը պի-լի՞րմիսինիզ։

—Բէք ալէա պիլիրիմ։

—Մէղքիւր սոգաղտան, տուէլ-լօ իթմիշ օլտուզունուզ խալի պաղ-չէնին իչէրիսինէ կէօթիւրէն քիւ-չիւք դաբուտու պէ թէքրար պու-լապլի՞րմիսինիզ։

—Պունտան գօլայ տահա՞նէ՞ վար տրբ։ Տէրխաթբը խաիեօրում քի, մէղքիւր գաբու սոլ ֆթարաֆտա՝, վէ պիւյիւք պիր տիմարընն օրթա-սընտա տրբ։

—Թա քէնտիսի տիր։ Իմտի, միւսիւ մարքի, պու ադշամ թամ սաաթ օնտա, մէղքիւր գաբու գար-շըսընտա, Պութօն տ'Օր իլէ պէն սիզի պէ.քէեէճէճյիզ։ Էվվէլ պէ էվ-վէլ սիզ պիզի կէօրմէեէճէքսինիզ, ֆագաթ սիզին վիսուլինիզտէ, պիզ սիզէ կէօրինէճէճյիզ։

—Բէք լայ, թամ վագթինտէ կէլիրիմ։

—Ճուրաեը ունութմաեընը, միւ-սիւ մարքի քի, եաբընըզճա կէմէք-լիկինիզ լազըմ տրբ։ Էկէրչի սի-

—Պու ադշամ պուլուշմամըզ ի-չին պիր մահէլլ թախսիս իտինիզ, տէտի Բընէ էսվապընը կկյինէրէք, չիւնքի պու ադշամ ագչէնիզի կէ-թիրէճէճյիմ։

—Միւսիւ մարքի, տէտի ճիւճէ, Լիւքսէնպուրկ մահէլլէսինէ կէ-մէ.քլի.քտէ պիր մահզուրունուզ վա՞ր մը տրբ։

—Ապա, եօդ տուր։

—Թօմզ-Իսուար սոգաղընը պի-լի՞րմիսինիզ։

—Բէք ալէա պիլիրիմ։

—Մէղքիւր սոգաղտան, տուէլ-լօ իթմիշ օլտուզունուզ խալի պաղ-չէնին իչէրիսինէ կէօթիւրէն քիւ-չիւք դաբուտու պէ թէքրար պու-լապլի՞րմիսինիզ։

—Պունտան գօլայ տահա՞նէ՞ վար տրբ։ Տէրխաթբը խաիեօրում քի, մէղքիւր գաբու սոլ ֆթարաֆտա՝, վէ պիւյիւք պիր տիմարընն օրթա-սընտա տրբ։

—Թա քէնտիսի տիր։ Իմտի, միւսիւ մարքի, պու ադշամ թամ սաաթ օնտա, մէղքիւր գաբու գար-շըսընտա, Պութօն տ'Օր իլէ պէն սիզի պէ.քէեէճէճյիզ։ Էվվէլ պէ էվ-վէլ սիզ պիզի կէօրմէեէճէքսինիզ, ֆագաթ սիզին վիսուլինիզտէ, պիզ սիզէ կէօրինէճէճյիզ։

—Բէք լայ, թամ վագթինտէ կէլիրիմ։

—Ճուրաեը ունութմաեընը, միւ-սիւ մարքի քի, եաբընըզճա կէմէք-լիկինիզ լազըմ տրբ։ Էկէրչի սի-